

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Elena Covalenco,
Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan,

a examinat, în camera de consiliu, fără citirea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva sentinței Judecătoriei Edineț din 09 decembrie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 aprilie 2017, declarat de inculpatul

Bucico Nicolai XXXXXXXX, născut la xx xxxxxxxx xxxx în XXXXXXXXX XXXX, or. XXXXXX, s. XXXXX, locuitor al or. XXXXXXXX, str. XXXXX xx, ap.x, cetățean al R. Moldova, anterior condamnat prin:

1) sentința Judecătoriei Edineț din 17.08.2010 în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f), 217 alin. (2), 84 alin. (1) Cod penal la 4 ani închisoare.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>16.04.2015 – 09.12.2015,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>01.02.2016 – 11.05.2016,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>05.07.2016 – 01.11.2016,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>09.12.2016 – 06.04.2017,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>23.06.2017 – 20.09.2017</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț din 09 decembrie 2015, Bucico Nicolai a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 09 decembrie 2015, deducându-se durata aflării în arest preventiv de la 06 aprilie 2016 până la 09 aprilie 2015.

Acțiunea civilă a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirii să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Instanța de fond a constatat că la 05 aprilie 2015, între orele 12.00 – 18.20, inculpatul Bucico N., având intenția de profit și îmbogățire, pe ascuns a sustras din gospodăria lui Moțpan M. din s. XXXXXXXXX, r-nul XXXXXX, un aparat de sudat, un notebook de model „ACER”, un monitor de model „ACER”, un procesor de model „Neuron”, un buffer muzical și 5 boxe, cauzând părții vătămate o daună materială considerabilă, în sumă de 18.000 lei.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina, declarând că nu cunoaște cine a furat aparatul de sudat și monitorul, deoarece era beat.

Totodată, vina inculpatului este dovedită prin probele administrate, inclusiv raportul de expertiză nr. 3392 din 08.04.2015, că urmele digitale depistate și ridicate în cadrul cercetării la fața locului de pe suprafața monitorului „ACER” care a fost ridicat din gospodăria lui Moțpan M. aparțin lui Bucico N.; raportul de expertiză nr. 3391 din 08.04.2015,1 că urma de încălțăminte care a fost depistată și ridicată în timpul cercetării la fața locului la 05.04.2015, a fost lăsată de încălțăminte piciorului drept cu același desen, structură și mărime a tălpii ca la încălțăminte ridicată de la Bucico N.; declarațiile martorului Moțpan A. că nu i-a permis lui Bucico N. să pipăie monitorul „Acer”, deoarece era ambalat în cutie, deci amprente pe monitor au fost lăsate în timpul furtului.

Prin urmare, declarațiile inculpatului de nerecunoaștere a vinovăției și că Moțpan A. i-ar fi permis să examineze monitorul, sunt calificate drept o tentativă de eschivare de la executarea pedepsei penale și recuperarea prejudiciului material.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal ca furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 75-77 Cod penal, că nu s-au stabilit circumstanțe atenuante, că drept circumstanță agravantă este săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară, că inculpatul nu este angajat în câmpul muncii, concluzionând că atingerea scopului pedepsei penale va fi posibilă prin aplicarea-i unei pedepse privative de libertate.

3. Inculpatul, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat.

Apelantul a invocat, că nu a comis infracțiunea, nu sunt careva dovezi în acest sens, amprente depistate pe lucruri nu confirmă furtul, așa cum împreună cu partea vătămată s-au odihnit în această casă și s-a atins de lucrurile respective.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 mai 2016, apelul a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Procesul penal în privința lui Bucico N. în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, a fost încetat, pe motivul împăcării părților.

Instanța de apel a reținut, că la momentul pronunțării sentinței, instanța de fond a aplicat inculpatului o pedeapsă legală și motivată, dar în instanța de apel situația s-a schimbat în favoarea ultimului.

Astfel, în ședința instanței de apel din 11.05.2016, partea vătămată Moțpan M. a înaintat o cerere că nu are pretenții față de inculpat, prejudiciul i-a fost restituit și îl iartă. Cererea a fost susținută de inculpat și avocatul său.

5. Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valentina Costaș, a declarat recurs ordinar, în care a solicitat casarea acestei decizii, cu menținerea sentinței instanței de fond, deoarece apelul a fost greșit admis.

Recurentul a invocat că potrivit art. 109 Cod penal, momentului până când poate avea loc împăcarea părților este atunci când cauza se judecă de către instanța de fond, când completul s-a retras pentru deliberare cu adoptarea sentinței respective.

Este imposibilă admiterea împăcării părților la căile procesului penal – apelul și recursul. Or, conform art. 230 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesul este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

În cazul dat, atât la etapa urmăririi penale, cât și la etapa judecării cauzei în prima instanță, părțile nu au invocat împăcarea.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 noiembrie 2016, recursul a fost admis, casată total decizia atacată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a reținut că instanța de apel eronat a aplicat prevederile art. 109 Cod penal.

Or, potrivit art. 109 Cod penal, momentul până când poate avea loc împăcarea părților, se consideră acela, când completul care judecă cauza în instanța de fond s-a retras pentru deliberare cu adoptarea sentinței respective.

Astfel, doar până în acest moment părțile se pot împăca în cazul infracțiunilor indicate în art. 109 alin. (1) Cod penal, cu excepția celor prevăzute de art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală. Imposibilitatea de a admite împăcarea părților la căile procesului penal, apelul și recursul, rezultă din prevederile art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, care stipulează că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Potrivit legii materiale și procesual penale, fazele următoare ale judecării cauzei sunt căi de verificare a temeiniciei și legalității hotărârii judecătorești, inclusiv și în partea aplicării procedurii împăcării părților.

La urmărirea și la judecarea penală a cauzei de către instanța de fond, chestiunea împăcării nu a fost invocată de careva părți, iar în instanța de apel inculpatul a solicitat acordarea posibilității de a se împăca cu partea vătămată, recunoscând vina de cele săvârșite, cu toate că în același timp, a susținut cererea de apel privind achitarea sa, invocând nevinovăția în săvârșirea infracțiunii imputate.

7. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 aprilie 2017, apelul a fost admis, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre.

Bucico Nicolai a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 06.04.2017, deducându-se durata aflării în arest preventiv de la 06.04.2016 până la 09.04.2015, din 09.12.2015 până la 11.05.2016 și de la 22.03.2017 până la 06.04.2017.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

Instanța de apel a constatat că instanța de fond corect a ajuns la concluzia cu privire la confirmarea vinovăției inculpatului în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, prin probele administrate.

Totodată, sentința urmează a fi casată în latura pedepsei, deoarece instanța de fond a aplicat o pedeapsă prea aspră inculpatului, la limita maximă.

Astfel, la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a reținut că acesta se caracterizează ca o persoană dispusă la comiterea infracțiunilor, fiind condamnat anterior pentru săvârșirea infracțiunii de jaf și circulația ilegală a drogurilor fără scop de înstrăinare la pedeapsă sub formă de închisoare după executarea căreia, el din nou a comis infracțiuni similare, că s-au stabilit circumstanțele atenuante – recunoașterea vinei și căința sinceră, restituirea prejudiciului cauzat prin infracțiune părții vătămate, concluzionând că atingerea scopului pedepsei penale și corectarea inculpatului, va fi posibilă doar prin aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani.

Or, inculpatul anterior a fost judecat prin sentința Judecătorei Edineț din 17.08.2010 în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f) și 217 alin. (2) Cod penal la 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Astfel, inculpatul se află în stare de recidivă simplă, dat fiind că antecedentul penal nu este stins.

Prin urmare, solicitarea inculpatului privind aplicarea unei pedepse neprivative de libertate, urmează a fi respinsă.

8. Inculpatul Bucico N. a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor atacate, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie stabilită o pedeapsă non privativă de libertate.

Recurentul a invocat că, partea vătămată a declarat că i-a fost reparată paguba integral, neavând careva pretenții față de el, solicitând eliberarea lui și înregistrarea împăcării.

Este căsătorit și are la întreținere un copil minor, el fiind unicul întreținător al familiei.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1)

Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursul inculpatului, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 8. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nominalizat nu întrunește condițiile legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al inculpatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 8. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 7. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 61, 75, 34 alin. (1), 82 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovată de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Se consideră recidivă comiterea cu intenție a uneia sau mai multor infracțiuni de către o persoană cu antecedente penale pentru o infracțiune săvârșită cu intenție. La aplicarea pedepsei pentru recidivă de infracțiuni, se ține cont de

numărul, caracterul, gravitatea și urmările infracțiunilor săvârșite anterior, de circumstanțele în virtutea cărora pedeapsa anterioară a fost insuficientă pentru corectarea vinovatului, precum și de caracterul, gravitatea și urmările infracțiunii noi. Mărimea pedepsei pentru recidivă nu poate fi mai mică de jumătate din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 7. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 8.* din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei (*pct. 8. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune inculpatul este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 7. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza hotărârii de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Totodată, soluția instanței de apel este conformă deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 noiembrie 2016 (*pct. 6. din decizie*), or, art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală prevede expres că pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii, împăcarea părților la faza apelului și recursului ordinar, în condițiile speței fiind lipsită de orice suport legal.

Circumstanțele enunțate denotă că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că a adoptat o hotărâre care cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că i-a aplicat inculpatului o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

10. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Bucico Nicolai Xxxxxxx, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 aprilie 2017, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 11 octombrie 2017.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan